

ارزیابی کیفیت منظر خیابان های شهری مطالعه موردی: خیابان امام خمینی شهر نیشابور

۱۲*، یاسر معرب پیمان گلچین

۱- مربی، عضو هیئت علمی گروه مهندسی فضای سبز دانشگاه سیستان و بلوچستان، Peiman_gqi@yahoo.com
۲- دانشجوی دکترای مدیریت و برنامه ریزی دانشکده تحصیلات تکمیلی محیط زیست دانشگاه تهران، yassermoarab@yahoo.com

چکیده

هدف کلی از پژوهش حاضر، بدست آوردن عوامل و مولفه های تأثیرگذار در ارتقاء کیفیت منظر خیابان های شهری و بررسی آن ها در خیابان امام خمینی شهر نیشابور است. روش تحقیق در این پژوهش، توصیفی-تحلیلی بوده و مبانی نظری و شناخت عوامل و مولفه های تأثیرگذار بر خیابان های شهری براساس مطالعات کتابخانه ای و رویکرد دلفی انجام گرفته است که در آن ۸ مولفه پوشش گیاهی، نورپردازی، کف سازی، مبلمان، نما، تناسبات، رنگ و نظافت به عنوان عوامل تأثیرگذار در کیفیت منظر خیابان های شهری شناخته شده و مورد بررسی قرار گرفته است. جمع آوری اطلاعات از خیابان مورد مطالعه نیز از طریق برداشت میدانی و تکمیل ۱۰۰ پرسشنامه از شهروندان حاضر در این خیابان نظیر عابران و مغازه داران انجام پذیرفته است. همچنین به منظور ارزیابی نهایی و تحلیل داده ها از طیف لیکرت بهره گرفته شده است. در نهایت، ارزیابی ها و نتایج تحلیل داده ها نشان داد که مولفه نظافت با کسب میانگین امتیاز ۲/۶۱ بیشترین تأثیرگذاری را در ارتقاء کیفیت منظر خیابان امام خمینی داشته است. مولفه های کف سازی، نورپردازی، رنگ، تناسب، نما و پوشش گیاهی نیز به ترتیب با کسب میانگین امتیازهای ۲/۴۷، ۲/۴۱، ۲/۳۳، ۲/۰۴، ۱/۸۸ در اولویت های بعدی قرار گرفتند. در انتها نیز پیشنهادهای و راهبردهایی به منظور ارتقاء و بهبود کیفیت خیابان مورد مطالعه ارائه شده است.

واژه های کلیدی: ارزیابی کیفیت منظر، کیفیت محیط شهری، کیفیت زندگی، منظر شهری، رویکرد دلفی.

۱- مقدمه

شهرها به عنوان مهمترین زیستگاه انسان محسوب می شود. انسان از آغاز شهرنشینی همواره کوشیده است تا کیفیت زندگی در محیط زیست خود را بهبود بخشد [۱]. در میان عناصر اصلی تشکیل دهنده شهرها، خیابان های شهری به خاطر عملکردهای چندگانه خود و همچنین لحاظ شدن به عنوان عنصر اصلی تشکیل دهنده شکل شهر، از کاراترین و مهم ترین فضاهای شهری محسوب می شوند و بنابراین می توان گفت که کیفیت شهر بیش از هرچیز به کیفیت خیابان های آن بستگی دارد، لذا با ارتقاء کیفیت این فضاها می توان باعث افزایش حضور شهروندان در آن ها شد [۲].

* نویسنده مسئول